

Det ingen ser **Finns det som ingen ser?**

Det ingen ser. Men vad är det som ingen ser? Om ingen ser det, finns det ens då? Alltså finns det som ingen ser?

Ja, om ingen ser "det", så finns "det" inte. Men innan vi upptäcker en ny art, alltså ett nytt djur, har vi inte sett det förut. Det skulle betyda att den inte fanns innan vi upptäckte den. Fast den måste ha funnits, annars hade vi inte kunnat upptäcka den. Ta till exempel den här tapirsorten som upptäcktes i december i fjol. Det var i Sydamerika och lokalbefolkningen i det området sa sig ha sett en ej dokumenterad art av tapir. Med hjälp av skelettfynd och bilder från kamerafällor kunde tapiren upptäckas. Den brasilianska tapiren fick namnet Tapirus kabomani och det betyder ungefär tapirisk tapir.¹

Även om inte forskare från västvärlden hade sett tapiren så hade ändå lokalbefolkningen gjort det. Men framför allt har tapiren sett sig själv, så den har ju alltid vetat att den existerar. Trots det betraktade forskarvärlden tapiren som oupptäckt till dess att den hade dokumenterats. Då kan man fråga sig, vem är det som bestämmer om något finns eller inte?

Men om vi återgår till min ursprungliga fråga. Finns det som ingen ser? Då skulle jag vilja berätta om kvalster, och ja, det kommer en poäng med detta.

Kvalster, eller sängkvalster som de kallas för eftersom de bor i allas våra sängar. Dessa ytterst små varelser tillhör spindelsläktet och har därför åtta ben med sugkoppar och taggar. Dessa redskap underlättar för kvalstren när de tar sig fram i olika textilier, till exempel i våra sängkläder. De är ögonlösa och trivs bäst i mörker. De består till 75 % av vatten men är helt beroende av omgivande fukt som de tar upp genom huden för att kunna hålla en nödvändig nivå av vatten i kroppen. Huden används även till andning. Den huvudsakliga födan är hudflagor från människor, men de kan även äta av till exempel madrasser.²

De är tåliga djur som kan överleva vid stora variationer när det gäller temperatur, fukt och föda. Den optimala temperaturen för förökning är vid 20-30 grader Celsius men de kan överleva i flera veckor vid nollgradigt. Vid de bästa av förutsättningar kan de leva i några månader. Honan kan lägga upp till 100 ägg under sin livstid.³

I kvalstrens avföring finns proteiner som kan framkalla allergier hos en del. Dessa allergener kan fastna i slemhinnorna och du kan börja nysa och få rinnande ögon och näsa. Du har då fått en allergisk reaktion. För att motverka kvalstrens framfart bör man minska luftfuktigheten i sovrummet genom att vädra ofta och se till så att det är god ventilation. Alla sängkläder ska

¹ Natursidan, "Nytt stort däggdjur upptäckt i Brasilien", 2013,
<http://www.natursidan.se/nyheter/nytt-stort-daggdjur-upptackt-i-brasilien/> hämtad 2014-11-17

² Medeca, utdrag ur boken "Sängkvalsterallergi" (2011),
<http://www.medeca.se/kvalsterallergi/bok/om-saengkvalster> hämtad 2014-11-06

³ Medeca, utdrag ur boken "Sängkvalsterallergi" (2011),
<http://www.medeca.se/kvalsterallergi/bok/om-saengkvalster> hämtad 2014-11-06

Tredje pris

tvättas i minst 60 grader, det mesta av textilierna ska tvättas varannan månad medan lakan ska tvättas varannan vecka.⁴

Även då kvalstren är mindre än en millimeter⁵ och inte syns, känns de ändå av, eller deras avföring rättare sagt. De finns men är inte synliga för blotta ögat.

Sen finns såklart religionen med tron på gudar. Majoriteten av de som är troende har aldrig sett sin/sina gud/gudar men ändå så vet de att de finns. De känner det inom sig. Och då kanske det inte behövs några konkreta bevis? Men om någon ändå frågar brukar de peka på religionens auktoritära eller heliga texter. Och i vissa menar att gudar har tagit kontakt med enskilda människor dels för att rädda dem om de är i fara men också för att få en budbärare som kan sprida gudens budskap. I fyra av fem världsreligioner har gudar sökt kontakt med människor.

Inom judendomen så berättas det om hur deras Gud, Jahve, uppenbarade sig och ingrep i det judiska folkets historia, exempelvis då han gav Mose de tio budorden.⁶ Medan inom kristendomen har Gud stigit ner på jorden som Jesus, även om det egentligen handlar om en treenighet.⁷ Muhammed fick en uppenbarelse av Allah och tog emot koranen, vilket visar vem Gud är enligt Islam.⁸ I en av hinduismens många religionsformer menar vishnuiterna, som tillber guden Vishnu, att deras gud steg ner till jorden för att hjälpa människor i fara. Han har många avatarer, mänskliga gestalter, men hans mest kända är Krishna och Rama.⁹

Så även om du aldrig har sett din gud med ögonen kan du ändå tro på hen. Jag vill inte förolämpa någon nu genom att jämföra gudar med kvalster, men få av oss har sett någondera men många har känt av dem. Det är dock bra mycket skönare att känna av gudar än kvalster. Fast jag vet ju inte, jag bara antar. Jag tycker i alla fall inte om att få en allergisk reaktion.

Om ett träd i en skog faller men det finns ingen där som kan höra, hörs det verkligen då? Så lyder den klassiska filosofifrågan. Ja, det hörs ju även fast ingen är där men samtidigt kan det ju inte höras eftersom det inte finns någon där som kan ta in ljudet och höra när trädet faller. Själva ljudet är egentligen är ljudvågor och föds då ett objekt orsakar störning eller förändring i det omgivande lufttrycket. För att dessa ljudvågor ska kunna upplevas som det vi känner till som ljud måste de sätta en trumhinna i rörelse. Då sätts en process igång som slutar med att nervimpulser skickas till hjärnan. Hjärnan i sin tur tar hand om informationen och tolkar de ljud vi har hört.¹⁰ Alltså måste ett nervsystem finnas nära för att det fallande trädet ska kunna höras.

Och när vi ändå är inne på naturvetenskap, superpositionsprincipen. Två påståenden ges där ett av påståendena är det sanna. Men fram tills att man verkligen vet vilket, kan man säga att

⁴ 1177 vårdguiden, "Kvalsterallergi", 2012,
<http://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Kvalsterallergi/?ar=True> hämtad 2014-11-06

⁵ 1177 vårdguiden, "Kvalsterallergi", 2012,
<http://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Kvalsterallergi/?ar=True> hämtad 2014-11-06

⁶ Göth, Lennart, m.fl., Religion för gymnasiet 1, Lettland, Natur & Kultur, 2012, s.54

⁷ Ibid, s.76

⁸ Ibid, s.104

⁹ Ibid, s.152

¹⁰ Plantronics, "Grundläggande fakta om ljud", 2014,
<http://www.plantronics.com/site/regional/sv/healthandsafety.jsp> hämtad 2014-11-17

Tredje pris

båda är sanna. Det beskriver Shrödingers katt(egentligen är det en populär misstolkning¹¹), en katt är instängd i en låda och den har 50 % chans att överleva. Det betyder att innan du har lyft locket och säkert vet om den är död eller levande så är den båda påståenden. Den är död-levande.¹² Så innan vi säkert vet om någonting vi inte ser finns eller inte finns så kan det vara både och. Den kan finnas samtidigt som den inte finns tills det ögonblicket då vi med säkerhet vet.

Det kanske kan föra tankarna till det mytomspunna sjätte sinnet. Vi vet inte säkert om det finns eller inte, där för kan det både existera och inte existera. Det sjätte sinnet som kan registrera saker man inte riktigt kan förklara, det kan vara gengångare, synliga energier som auror eller något helt annat. Extra Sensory Perception, ESP, betyder att man kan ta in information utan att använda sig av det andra fem sinnen.¹³ Det är en ganska intressant tanke med ett sjätte sinne, men långt ifrån alla har känt av ett sådant sinne. Det oförklarliga. Men du börjar jag vill bort mig från ämnet här.

Finns det som ingen ser?

Som ni har märkt finns det många svar på den här frågan. Men jag skulle ändå säga att det både finns och inte finns. Varje dag går jag hemifrån och då litar jag på att mitt rum finns kvar även då jag inte ser det med mina egna ögon. Likväl varje dag när jag återvänder hem står mitt rum kvar. Slutar det att existera under den tiden då jag inte är där? Ja men nej, superpositionsprincipen. Enligt mig finns saker så länge någon kan känna av det med något av sina sinnen. De som har ett sjätte sinne kanske vet att det spökar på toaletten, den som hörde att ett träd föll vet att det hördes, den som känner kärlek från sin gud vet att hen finns, den som är kvalsterallergiker vet definitivt att kvalster finns där i sängen. Och den oupptäckta tapiren ser, hör, luktar, smakar och känner av sin egen existens.

Källförteckning:

1177 vårdguiden, "Kvalsterallergi", 2012,

<http://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Kvalsterallergi/?ar=True> hämtad 2014-11-06

Göth, Lennart, m.fl., Religion för gymnasiet 1, Lettland, Natur & Kultur, 2012, s.54, 76, 104, 152

Medeca, utdrag ur boken "Sängkvalsterallergi" (2011),

<http://www.medeca.se/kvalsterallergi/bok/om-saengkvalster> hämtad 2014-11-06

Natursidan, "Nytt stort däggdjur upptäckt i Brasilien", 2013,

<http://www.natursidan.se/nyheter/nytt-stort-daggdjur-upptackt-i-brasilien/> hämtad 2014-11-17

Plantronics, "Grundläggande fakta om ljud", 2014,

<http://www.plantronics.com/site/regional/sv/healthandsafety.jsp> hämtad 2014-11-17

Wikipedia, Shrödingers katt, http://sv.wikipedia.org/wiki/Schr%C3%B6dingers_katt hämtad 2014-11-17

¹¹ Wikipedia, "Shrödingers katt", http://sv.wikipedia.org/wiki/Schr%C3%B6dingers_katt hämtad 2014-11-17

¹² ibid

¹³ Wikimini, "sjätte sinnet", http://sv.wikimini.org/wiki/Sj%C3%A4tte_sinnet hämtad 2014-11-17

Wikimini, "sjätte sinnet", [http://sv.wikimini.org/wiki/Sj%C3%A4tte sinnet](http://sv.wikimini.org/wiki/Sj%C3%A4tte_sinnet) hämtad 2014-11-17